

درس‌های بزرگ از مریان بزرگ

دکتر حمید علیزاده

استاد یار دانشگاه علامه طباطبائی

کلید واژه‌ها: احساس تعلق، ردولف دراکورس، بدرفتاری، جلب توجه.

به اعتقاد ردولف درایکورس، مربی بزرگ تعلیم و تربیت، یکی از نیازهای اصلی کودک، داشتن احساس «تعلق» است که به او احساس امنیت می‌دهد. چنانچه به دلایلی کودک به‌طور واقعی یا غیرواقعی احساس کند که در محیط زندگی خود در خانه یا مدرسه به اندازه‌ی کافی به گروه تعلق ندارد، درصدد «جلب توجه» برمی‌آید. این نیاز به جلب توجه، نیازی نیست که یک روز به‌طور کامل برطرف شود و کودک بگوید «خب! بس است!».

از ویژگی‌های اصلی رفتارهای جلب‌توجه‌کننده، می‌توان به این موارد اشاره کرد: سر و صدا کردن، بدجنسی کردن، ناآرامی کردن، خودشیرینی کردن، حرف‌های بزرگ‌تر از سن خود زدن، رنجاندن دیگران، و خود را مطرح کردن. درایکورس برای مقابله با این گونه رفتارها چند پیش‌نهاد ارائه کرده است:

۱. **توجه به بدرفتاری را به حداقل برسانید؛** مجبور نیستید به هر خطای جزئی توجه کنید. حتی گاهی کودک ترجیح می‌دهد مورد سرزنش قرار بگیرد، تا این که به او بی‌توجهی شود.
۲. **به رفتارهایی که می‌خواهید تشویق شوند، توجه کنید؛** رفتارهایی از قبیل همکاری کردن، مشارکت کردن، کمک کردن و سایر رفتارهای سازنده.
۳. **پیش از به وجود آمدن مشکل، به کودک توجه کنید؛** تا زمانی که کودک خوب است، کاری به او نداریم؛ این اشتباه است. وقتی کودک خوب است، باید به او سر بزنییم و به او بفهمانیم که هم‌چنان برای ما اهمیت دارد و حواسمان به او هم هست. درواقع، زمانی باید به کودک توجه کنیم که متقاضی آن نیست!
۴. **عمل کنید، حرف نزنید؛** اگر زیاد حرف بزنییم و کم عمل کنیم، کودکان و دانش‌آموزان ما را کم‌تر جدی می‌گیرند. عمل ما باید جدی، مهربان، منطقی و سازنده باشد.
۵. **کارهایی را به کودک بدهید که با مفید بودن برای دیگران، توجه مثبت به دست آورد؛** مانند جواب دادن به تلفن، کشیدن پرده‌ها و... از این طریق می‌توان رفتارهای تعاونی و مشارکتی را در کودک رشد داد.